

ခွန်အဲန်ယုာ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖွိုက်ကရၢ
လီၢ်ခၢာ်သး
ကီၢ်သူလုၤ
www.knuhq.org

မဲးဝါကျိတၢ်အၢာ်လီၤအိၤလီၤအလံာ်ဘိးဘၢာ်ရၤလီၤ

လါမုၢ်- ၁၂ သီ ၊ ၂၀၂၄ နံာ်

ခွန်အဲန်ယုာ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖွိုက်ကရၢ တၢ်ပၤတၢ်ပြးဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ကီၢ်သူလုၤ ကီၢ်ဆၢခိၣ်န့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ် ကျၢာ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိာ်ဝံၤဒီး, တၢ်ဟံာ်ဖျိာ်မၤသကိး, တၢ်ပိာ်သကိးလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဝံၤအလီၢ်ခံ ကီၢ်သူလုၤ ကီၢ်ဆၢ (၂၇) ဘ့ၣ်အပူၤ ကီၢ်ဆၢခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ကီၢ်ဆၢပူၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဃူတၢ်ဖိးအပူၤ အၢာ်လီၤအိၤလီၤအသးဒီး ဘိးဘၢာ်ရၤလီၤဝဲ ဒ်လၢာ်အသိးန့ၢ်လီၤ

ပတၢ်အၢာ်လီၤအိၤလီၤလၢ ခွန်အဲန်ယုာ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖွိုက်ကရၢ ကံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢသဲးစးခိၣ်သ့ၣ်အဖီခိၣ် -

ခွန်အဲန်ယုာ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖွိုက်ကရၢ ကံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢသဲးစးခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ တၢ်ဟံာ်လုာ်ဟံာ်ပူၤလၢ အပၣ်ဃုာ် ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, ပတူၢ်လိာ်ပာ်ပနီၣ်အိၤ ဒ်ခိၣ်တဃာ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကျဲသနူအသိး ဒီး ပဟံာ်ပနီၣ်ကံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢသဲးစးခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်အရူဒိၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ ပတၢ်လုၤဟံာ်မၤထွဲ ကျဲသနူသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ကၢ်အိၣ်ကျၢာ်ဝဲ ခၢာ်သန့ၢ်ဒီး တဒံၤဒံၤဝဲဝဲဘၢာ်အမဲာ်ညါ, ပတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဆၢတဲာ်လၢပဟံာ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမ့ၢ်ဒ်တၢ်န့ၣ်ကျဲတခါအသိးန့ၢ် ပကမၤထွဲအိၤန့ၢ်လီၤ

တၢ်လုၤဟံာ်မၤထွဲ တၢ်ပၤတၢ်ပြးလၢအဂ့ၤ- ပအၢာ်လီၤပသးလၢ ပကစးထီၣ်ပခိၣ်ခါ ခိဖျိတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ဒီးသုးထီထီၣ် ပတၢ်ပၤတၢ်ပြးအကံၢ်အစီ လၢကီၢ်သူလုၤ အပူၤန့ၢ်လီၤ လၢတၢ်ဂုာ်ကျဲးစးဝဲအံၤအပူၤ တၢ်တူၢ်လိာ်မၤထွဲတၢ်ပၤတၢ်ပြးလၢအဂ့ၤ, တၢ်မၤကျိၤကျဲၤလၢအရူဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးလၢပတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ ဒ်သိးကပၣ်ဃုာ်ဝဲစ့ၢ်ကိး တၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ ဒီး တၢ်ဟံးမူဒါလၢတၢ်ပၤတၢ်ပြးတၢ်မၤအပူၤန့ၢ်လီၤ

တၢ်တြီဆၢဒိသဒါန့ၢ် ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်ခွဲးယာ်- ပအၢာ်လီၤပသးလၢ ပကဒိကန့ၢ် ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ် အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ပကတြီဆၢဒိသဒါန့ၢ် အဝဲသ့ၣ် အခွဲးအယာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲပမူပဒါလၢ အဒိၣ်အယိာ်န့ၢ်လီၤ ပကဟံာ်ဖျိာ်မၤသကိးဃုာ်ဒီးကမ့ၢ် ဒ်သိးပကတြီဆၢဒိသဒါဒီး ဟံးန့ၢ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ပှၤဂ့ၢ်ဝီ, တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်သဘျၢဒီး ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအခွဲးအယာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ ပအၢာ်လီၤတူၢ်လိာ် ဒီးပဟံာ်ပနီၣ် တၢ်လၢအတဒဲးသိးဘၢာ်တဖၣ် ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်သူလုၤဒီး ဒ်သိးတၢ်ကဒိသဒါတြီဆၢန့ၢ် အတၢ်န့ၢ်သါသ့ၣ် တဖၣ်န့ၢ်လီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်– ပအာၣ်လီၤပသးလၢ ပကပၣ်ဃုာ် ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤသ့ပှၤဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤ တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးလၢတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲး စးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကီၢ်သုၤလ့ၤတၢ်ပၢ်တၢ်ပြးဒိတခါအပူၤ ပၢ်ပြးတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် ကဂ့ၤထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်ဒီး လၢတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ် မၤထီၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပၢ်ဖျိၣ် အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ပကပၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဃုာ် ဒီး ကမုၢ်လၢတၢ်မၤဖျါထီၣ် တၢ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢအယုၣ်ကၢ (တၢ်ယံၣ်ခိးကျၢၤတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်)– ပတၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တြီဆၢ ဒိသဒါခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ် ဃုာ်ဒီးကမုၢ်တၢ်အိကူၣ်အိပွဲၤ, အိၣ်ဒီးမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ် တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ် ဝဲ, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢအတူၢ်ယံၣ်ခိးကျၢၤ တၢ်မၤကျိၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ပၢ်ဃုာ်ကျၢ်ဘၢဝဲန့ၣ်လီၤ. ပအာၣ်လီၤပသး လၢ ပကမၤဂ့ၤထီၣ်ဒီး ကတီၤ, ဒိသဒါတြီဆၢန့ၢ် ခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢစၢၤသ့ၣ်သီခါဆူညါသ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်, မ့ၢ်ဝဲခိၣ်ခါအဆိကတၢ်တခါလၢ တၢ်အိကူၣ်အိပွဲၤလၢ အယုၣ်ကၢကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အယုၣ်ကၢ (တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အဆဲးလဲၤအသး) – ဒ်သိး ပကတုၤဆူ ပတၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်လၢ အယုၣ်ကၢကသ့အဂီၢ်, လၢတၢ်လဲၤကျဲအပူၤ တၢ်ဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ် ပတူၢ်လိာ် ပၢ်ပနီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပအာၣ်လီၤပသးလၢ ပတၢ်ပၢ်တၢ်ပြးတၢ်မၤကျိၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဆိတလဲလၢအကြးကၢကိၣ် ဝဲဒီးပကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်, တၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤ ဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်အဂီၢ်, ပကဃုာ်သ့ၣ်ညါမၤ လိထီၣ်ဘိတဘိယုၣ်ဃိ ဒီးပကအုၣ်ကီၤဟံးမူဒါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဃုာ်ဖိးသးသဟီၣ်အဖီခိၣ် ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖိၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤ ခိၣ်တဃာ်ကျဲသန့သ့ၣ်တဖၣ်လၢ စၢၤသ့ၣ်သီသ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်အိကူၣ်အိပွဲၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဃုာ်ပၢ်ဂီၢ်ခဲလၢာ် လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်သုၤလ့ၤ လၢအ ယုၣ်ကၢ ကအိၣ်အဂီၢ်အဖီခိၣ်, ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ပအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲဂၢၢ်ကျၢၤခၢၣ်သန့ၣ် ဒီးပဘိးဘၣ်ရၤ လီၤ မဲးဝါကျိတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ အလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးန့ၣ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်–ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢ
ကီၢ်သုၤလ့ၤ